

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

Aan de fractie van SP
mevrouw S. Blom
de heer J.M. van Gelooven

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake de onvermoeid
voortdurende bezuinigingen op het Sociaal
Domein, ondanks structurele
miljoenenmeevallers op de begroting

BEHANDELD DOOR
I (Ira) Bongers

E-MAILADRES
Ira.Bongers@maastricht.nl

DATUM
27 juni 2025
Verzonden: 27-06-2025

TELEFOONNUMMER
043 35

FAXNUMMER

BIJLAGEN
--

ONZE REFERENTIE
2025.02169

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Blom en heer van Gelooven,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Voordat wij uw vragen beantwoorden, willen wij nog kort ingaan op de door u uitgevoerde analyse. Uw constatering dat de afgelopen jaren sprake was van voordelige resultaten is juist. Een aanzienlijk deel van die resultaten werd overigens veroorzaakt door incidentele meevallers in de betreffende jaren of rijksmiddelen die pas in december van de betreffende jaren beschikbaar werden gesteld. Verder hebben wij de afgelopen jaren maatregelen getroffen gericht op het beter in lijn krijgen van begroting en realisatie. Vanuit het sociaal domein zijn prognosemodellen ontwikkeld waarmee (steeds beter) meer zicht krijgen op de verwachte lasten. De P&C cyclus is gewijzigd door van uitvoeringsbeelden (met name inhoudelijk) over te gaan naar bestuursrapportages (inhoud én financiën).

We brengen jaarlijks 2 bestuursrapportages uit waarin we niet alleen ingaan op het lopende begrotingsjaar maar ook de (bekende) structurele effecten meenemen. Indien noodzakelijk stellen we gedurende het jaar de begroting bij op basis van actuele prognoses. Dergelijke bijstellingen hebben in 2024 bijvoorbeeld geleid tot een toename van de totale begroting voor het programma sociaal domein van € 177,271 mln. in de primaire begroting tot € 183,900 mln. in de begroting na wijzigingen. Hierdoor bleef de realisatie op het programma sociaal domein binnen de bijgestelde begroting. Ook in de toekomst zullen wij de begroting tussentijds en structureel bijstellen indien de prognoses daar aanleiding toe geven.

Uw conclusie dat er tussen 2019 en 2024 een overschot van 31 miljoen is gerealiseerd, is daarmee slechts gedeeltelijk waar. Het betreft namelijk de realisatie ten opzichte van de bijgestelde begrotingen. Ten opzichte van de initiële begrotingen is juist 26 miljoen meer uitgegeven.

Vraag 1:

Is het college het met de SP eens dat structurele onderbesteding, zeker wanneer deze jaar op jaar optreedt, duidt op een systematische overschatting van de uitgavenkant van de begroting, en dus aanleiding geeft tot heroverweging van reeds voorgenomen bezuinigingen op kwetsbare domeinen zoals zorg, welzijn en ondersteuning? Zo nee, waarom niet?

Schriftelijke vragen

DATUM
27 juni 2025

Antwoord 1:

Zoals hiervoor reeds opgemerkt, werden de voordelige resultaten de afgelopen jaren met name bepaald door incidentele meevallers. Eventuele structurele afwijkingen worden in de begroting bijgesteld (op basis van de bestuursrapportages en in de nieuwe begroting). Het college is daarnaast continu bezig om de realiteitswaarde van de raming van baten- en uitgavenkant in de P&C-documenten tegen het licht te houden en eventueel te herijken.

De acties in het kader van de bezuinigingsopgave hebben plaatsgevonden binnen het vastgestelde beleid en zijn doorgevoerd in nauw overleg met de betrokken organisaties. Het betreft niet alleen maatregelen om de lasten te beperken maar ook maatregelen om de stijging van de lasten te voorkomen. Wij zijn daarbij zeer zorgvuldig te werk gegaan en hebben getracht de meest kwetsbare inwoners in onze gemeente zo veel mogelijk te ontzien. Terugblikkend ziet ons college dat het bijsturen van de zorgwekkende kostenontwikkeling in het sociaal domein een wijs besluit is geweest. We zijn er – in tegenstelling tot het overgrote deel van de Nederlandse gemeenten – in geslaagd om het sociale domein in stabiel financieel vaarwater te brengen, zonder dat we de opdracht, die de wetten in het sociaal domein ons geven, niet hebben kunnen uitvoeren.

Uw voorstel om op basis van de veelal incidentele voordelen uit het verleden, de bezuinigingen en daarmee de doorgevoerde maatregelen terug te draaien, achten wij daarom niet verstandig. Wel zien we inmiddels – juist omdat we door de bijsturing in stabiel vaarwater terecht zijn gekomen – ruimte ontstaan om inhoudelijke ambitie toe te voegen.

Vraag 2:

2. Waarom is er in de afgelopen jaren niet besloten om begrotingsmeevallers – of delen daarvan – terug te sluizen naar het Sociaal Domein, bijvoorbeeld om eerder doorgevoerde subsidiekortingen op instellingen als Traject, MEE of dagbesteding te verzachten?

Antwoord 2:

De afspraken over het te bezuinigen bedrag zijn door de gemeenteraad vastgelegd en jaar op jaar bevestigd. In het antwoord op de vorige vraag hebben we toegelicht waarom ons college dat ook steeds verstandig heeft gevonden en derhalve geen voorstellen aan de raad heeft gedaan om er van af te wijken.

Vraag 3:

Mag de gemeenteraad van uw college een uitvoerige reconstructie ontvangen van de gang van zaken omtrent de verrassende tekorten die in de jaren 2019 en 2020 opdoemden, de oorzaken daarvan, en de reacties daarop van het toenmalige en opvolgende college? Welke omvang had de zogenoemde 'taakstelling' op het Sociaal Domein, en hoe is daar in de afgelopen jaren precies invulling aan gegeven?

Antwoord 3:

Een dergelijke uitvoerige reconstructie is in het afgelopen jaar met uw raad gedeeld door middel van de [Eindrapportage Duurzaam Sociaal Domein - 1 mei 2024.pdf](#) en de [Beeldvorming financieel domeinvergadering sociaal - 1 mei 2024.pdf](#) tijdens de domeinvergadering van 14 mei 2024.

DATUM
27 juni 2025

Vraag 4:

Deelt uw college de opvatting van de SP dat de draconische bezuinigingen op het Sociaal Domein zoals die vanaf 2019/2020 voorgesteld werden, achteraf gebaseerd lijken te zijn op ondeugdelijke en onvoldoende informatie, en daarmee veel groter en zwaarder waren dan noodzakelijk was? Zo ja, waarom kiest uw college er toch voor om die structurele bezuinigingen door te zetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Wij delen deze opvatting niet en herkennen het beeld dat u schetst ten aanzien van ondeugdelijke en onvoldoende informatie niet. De ontwikkeling van de kosten in de periode 2015-2019 waren zeer zorgwekkend en daar is ons inziens terecht op bijgestuurd. Dit heeft ons in de gunstige omstandigheid gebracht dat de kosten van het sociaal domein inmiddels redelijk stabiel zijn en er ruimte ontstaat om opnieuw ambities toe te voegen op het overigens afdoende niveau van sociaal beleid dat wij in onze stad hebben. We zijn het bovendien niet met u eens dat er sprake was van draconische bezuinigingen. Er is juist een uitermate zorgvuldige afweging gemaakt over de impact en fasering van maatregelen, zodat de vaak kwetsbare inwoners van onze stad niet door het ijs zouden zakken.

Vraag 5:

Is het college bereid om het bezuinigingskader zoals dat is voortgekomen uit het KPMG-rapport uit 2020 opnieuw te herijken, mede gezien de inmiddels gewijzigde financiële uitgangspositie, de terugkerende meevallers, en het feit dat het rapport zelf ernstige kritiek bevat op het ontbreken van grip en sturing binnen het Sociaal Domein? Zo ja, wanneer mogen wij die herijking tegemoet zien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5:

Zoals eerder opgemerkt, is er de afgelopen jaren in het sociaal domein veel gebeurd om beter en daarna nog meer in control te komen. Die maatregelen hebben geleid tot een beheersing van de lasten in het sociaal domein zonder dat de meest kwetsbare inwoners daar de dupe van werden. De raad is over al die ontwikkelingen geïnformeerd via de reguliere P&C-documenten dan wel raadsinformatiebrieven. In 2024 is het totale Duurzaam Sociaal Domein afgesloten met een uitgebreide rapportage aan uw raad. Het herijken van het door u benoemde rapport uit 2020 is momenteel geen relevante context meer in ons handelen en herijking heeft volgens het college dus geen meerwaarde.

Vraag 6:

Op welke wijze weegt het college binnen de begrotingscyclus het sociaal belang en de maatschappelijke waarde van uitgaven mee, in verhouding tot technische of infrastructurele uitgaven, zoals investeringen in asfalt, riolering of vastgoed? Acht het college het wenselijk dat er miljoenen beschikbaar worden gesteld voor zaken als infrastructuur, terwijl in het Sociaal Domein wordt bezuinigd op mantelzorgondersteuning en het welzijnswerk? Zo ja, waarom?

Antwoord 6:

De omvang van de budgetten in de begroting is gebaseerd op de voor de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid benodigde middelen. Die middelen worden verwerkt in de begroting. Dit uitgangspunt is van toepassing op alle onderdelen van de begroting.

DATUM
27 juni 2025

In de begroting 2026 zullen we de gemeenteraad dan ook voorstellen doen om passende financiële kaders vast te stellen voor de inhoudelijke ambities die we aan uw raad hebben voorgelegd of zullen voorleggen zoals het ontmoetingsbeleid, het armoedebeloid, het inclusiebeleid en de aangekondigde regelingen met betrekking tot vrijwillige inzet en algemeen toegankelijke voorzieningen.

Vraag 7:

7. Kan het college aangeven op basis van welke criteria besloten is om specifieke instellingen zoals Trajekt, Mondriaan, MEE en Envida te korten, terwijl elders in de begroting ruimte was of is om middelen vrij te maken voor verlichting binnen het Sociaal Domein?

Antwoord 7:

Het college heeft invulling gegeven aan de door de gemeenteraad bepaalde taakstelling subsidies sociaal domein. Over de afweging die wij hebben gemaakt om deze taakstelling in te vullen hebben we u geïnformeerd middels [RIB - Concretisering invulling bezuinigingstaakstelling sociaal domein - 2025.01625 - 12-05-2025](#).

Vraag 8:

Is uw college met de SP van mening dat het stug doorzetten van de jaren geleden afgesproken bezuinigingen op het Sociaal Domein terwijl er elk jaar miljoenen overblijven op de begroting moreel en politiek bezien niet uit te leggen is? Zo ja, waarom zet u de ingeslagen koers dan toch voort? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8:

Wij zijn inderdaad van mening dat de ingeslagen koers wijs is gebleken. U weet echter dat we het programma duurzaam sociaal domein inmiddels hebben afgerond – met de taakstelling op subsidies als sluitstuk – en dat we in financieel stabiel vaarwater terecht zijn gekomen. In het afgelopen jaar heeft het college de raad dan ook een aantal voorstellen gedaan om weer meer ambitie toe te voegen. Bijvoorbeeld in de beleidskaders WMO, Jeugd en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Ook nieuw armoedebeloid, nieuw gezondheidsbeleid en nieuw inclusie-beleid zitten in de pijplijn. Het college zal uw raad in de komende periode voorstellen voorleggen, inclusief passende financiering.

Vraag 9:

Is het college bereid om in de aankomende programmabegroting expliciet ruimte vrij te maken om bezuinigingen op het Sociaal Domein gedeeltelijk of volledig terug te draaien, indien blijkt dat er opnieuw sprake is van substantiële begrotingsruimte of meevallers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9:

Het college is momenteel bezig om in kaart te brengen wat het financiële perspectief voor de komende jaren is en hoe dit zich verhoudt tot de inhoudelijke ambities. Op basis van bovenstaande antwoorden kunt u concluderen dat wij daarin ook zoeken naar ruimte voor inhoudelijke ambities in het sociaal domein.

Vraag 10:

Is uw college bereid om bij structurele begrotingsmeevallers voortaan als standaardafweging mee te nemen of (een deel daarvan) ingezet kan worden voor het versterken van de sociale basisinfrastructuur? Zo nee, waarom niet?

DATUM
27 juni 2025

Antwoord 10:

Jaarlijks vindt ten behoeve van de begroting een integrale weging plaats met betrekking tot de inzet van eventuele financiële ruimte in de begroting over alle onderwerpen waar onze gemeente voor aan de lat staat. Het resultaat van die weging legt het college aan de raad voor in de begroting voor het volgende jaar.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Sociale Zaken en Gezondheid

en

Manon Fokke
Wethouder Financiën, Personeel & Organisatie, Burgerparticipatie en Lobby

Schriftelijke vragen